

Funkcije gozdov in večnamensko gospodarjenje z gozdovi

Pomen gozdov je raznovrsten in se spreminja v času in prostoru. Različne zahteve družbe do gozdov v Sloveniji uresničujemo z načelom večnamenskega gospodarjenja z gozdovi. To pomeni, da pri sprejemanju odločitev pri gospodarjenju z gozdovi upoštevamo vse funkcije gozda.

LOČIMO TRI GLAVNE SKUPINE FUNKCIJ GOZDOV:

1. PROIZVODNE
2. EKOLOŠKE
3. SOCIALNE

Večina slovenskih gozdov ima hkrati več funkcij, na primer: v gospodarskem gozdu, kjer je pomembna pridelava lesa se lahko sprehajamo, nabiramo plodove, hkrati pa je gozd tudi življenjski prostor za različne živalske vrste. Vse te funkcije moramo upoštevati pri načrtovanju ukrepov v gozdovih.

PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV

Gozd je za lastnika vir prihodka. Glavni in najvrednejši gozdni proizvod je les. Zato je za večino lastnikov gozdov najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija.

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Les je za lastnika gozda najpomembnejša surovina, ki mu prinaša dobiček. Kakovosten les prinaša večji dobiček. Če želi lastnik vzgajati drevesa visoke kakovosti mora zanje skrbeti in ga negovati.

PRIDOBIVANJE DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

Za rekreacijo ali kot dopolnilni vir zaslužka v gozdu nabiramo gozdne sadeže (borovnice, maline, kostanj, gobe), zdravilna zelišča, okrasno zelenje, storže, veje, ...

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

Divjad je sestavni del gozda in predstavlja vir dohodka za lovske družine in državo. Ker v naših gozdovih ni dovolj naravnih plenilcev divjadi, je potrebno številčnost divjadi uravnjavati z lovom.

EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV

Gozdarstvo v Sloveniji temelji na načelih sonaravnosti, večnamenskosti in trajnosti, kar pomeni, da pri gospodarjenju z gozdovi posvečamo veliko pozornost ohranjanju narave in ekološkim funkcijam gozdov.

VAROVANJE GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV

Gozdovi, ki imajo poudarjeno varovalno vlogo, imenujemo varovalni gozdovi. Običajno so na strmih terenih ali ob vodah, kjer ščitijo gozd in tla pred erozijo.

HIDROLOŠKA FUNKCIJA

Veliko izvirov pitne vode se nahaja v gozdu. Gozd čisti podtalnico, prav tako zadržuje vodo in povečuje zaloge vode.

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE PESTROSTI

Gozd predstavlja življenjsko okolje za številne živalske in rastlinske vrste ter glive. V gozdovih kjer živijo ogrožene vrste je funkcija ohranjanja biotske pestrosti še posebej poudarjena.

KLIMATSKA FUNKCIJA

Na lokalnem nivoju gozd ščiti mesta pred vetrom in pozebo, v poletnih mesecih pa znižuje temperaturo in nudi senco.

SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV

Gozdovi pomembno vplivajo na naše vsakdanje življenje – predstavljajo prostor za rekreacijo, sprostitve in meditacijo. Lahko jih uporabljamo v turistične namene, poleg tega predstavljajo našo naravno in kulturno dediščino.

ZAŠČITNA FUNKCIJA

Gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja, snežni in zemeljski plazovi, močni vetrovi.

HIGIENSKO ZDRAVSTVENA FUNKCIJA

Gozdovi vplivajo na zmanjševanje hrupa. Zmanjšujejo vpliv škodljivih izpuštev in količino prahu, aerosolov, plinov in ostalih nečistoč in tako pomembno vplivajo na bolj zdravo bivalno okolje.

REKREACIJSKA IN TURISTIČNA FUNKCIJA

Gozd nam nudi prostor za sprostitve, umiritev, rekreacijo in opazovanje narave.

POUČNA IN RAZISKOVALNA FUNKCIJA

Gozdovi s poučno funkcijo so namenjeni seznanjanju javnosti z naravo. V teh gozdovih so lahko urejene gozdne učne poti, gozdarski muzeji na prostem ali drugi izobraževalni elementi.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT IN KULTURNE DEDIŠČINE

To so gozdovi, ki so še posebej pomembni z vidika ohranjanja narave. V takšnih gozdovih lahko najdemo tudi naravne vrednote in elemente kulturne dediščine.

ESTETSKA FUNKCIJA

Vsi gozdovi imajo estetsko funkcijo, saj dajejo krajini všečen element. Prav tako zelena barva deluje pomirjujoče.

